

* Še nekaj iz potovanja cesarjevega po Moravskem. Ko je cesar prišel v moravski Beli Cerkev na strelišče, so ondašnji judje tako tiščali na nj, da kmetje iz ondašnje popolno slovanske okolice niso mogli blizo. Ko so ga nemčurski judje glušili s svojimi hripavimi „Hoch!“ zadonel je iz srede velike množice valaških, lepó narodno opravljenih kmetov, tak krepak klic „Slava!“ da je cesar, očividno jako prijetno ginjen, med nje šel in jih vprašal v českem jeziku: „Odkud jeste, hoši!“ (Od kod ste, fantje) — „Valaši od Roznova“ (Valahi z okolice Rožnove) je bil njih odgovor. — „Vypadáte statečnê, nám z vás radost“ (Vi brhko izgledate, imam z vami veselje) — je bil cesarjev odgovor. Zdajci pa zagrmí še krepkeje „Slava!“ kot prvi pot. To je, kakor priče zagotavljajo, cesarja tako ganilo, da so solze veselja v njegovih očeh zaigrale.

Politične stvari.

Pozor Sloveni!

Iz Trsta dné 18. junija.

Ker Sloveni prihodnjič zopet v Ljubljani sprejmó hrvatskih gostov, je koristno v brambo skupnosti Habsburgske monarhije, a tudi za ves slovanski svet, ako oni, to je Sloveni, pri sprejemi pričakovanih bratov Hrvatov dobé pouk o neki knjigi, katero sta spisala Italijana Ruggiero Bonghi in Paolo Fambri, in ki je prišla nedavno v Benetkah na svetlo pod naslovom: „La Venezia Giulia, studi politico-militari“ (330 strani).

Prav za prav je le 30 strani dolgi predgovor gosp. Bonghija, kajti to, kar ima v sebi drugih 300 strani Fambrijevih, objavilo se je uže v „Antologia italiana“, ki izhaja v Rimu.

Bonghi in Fambri (prvi znamenit italijansk učnjak, žurnalist, glavni urednik Milanskemu časniku „Perseveranza“ in ud parlamentu, drugi stotnik italijanskemu ženijskemu oddelku) sta desničarja, zatorej pri tako zvani konservativni stranki italijanski. Trditi se more, da, če se gospóda ne laskata, narekoval je to nju knjigo največji strah pred oblastjo Nemcev in Slovanov, in v tem strahu pošiljata svoje tožbe in žalosti klice pred prestol Habsburgske dinastije, katero hočeta poleg rešiti pretečega pogina. Ta dva Italijana zahtevata, da se Italiji odstopi brez bôja: vse ozemlje, ležeče tostran črte „Reka — Ljubljana — Beljak“, zatorej vse Juliške Alpe, vštévši Triglava in Trbiž, tedaj: Gorica, Trst, Pulj, Postojna, Vrhnika, Vipava, Predil in dolina ob Soči. Alpe so po izjavi teh móž prirodní mejniki Italiji, in kdor žíví ali vlada tostran Alp, vlada in žíví v Italiji, — tako se bere v tem novem evangeliji! A ta dva Italijana sta pozabila, da so uže pred prihodom Italikov in Etrurkov iz srednje Evrope stale Alpe, da so namreč tudi sami Italijani in Toskani, to je na apeninskem poluotoki, usíljenci, kateri niso poznali prirodnih mej. (Primeri „Die Italiker in der Poebene“ von Wolfgang Helbig, Leipzig 1879.)

Bonghi in Fambri trdita, da brez pridruženja Juliških Alp Italija ne bode imela mirú pred napadi Nemcev in Slovanov, kateri preté tudi monarhiji iz Berolina in Moskve.

Da se rešite Italija in nje monarhija, naj naša dinastija, kakor zgoraj omenjeno, mirno odstopi Juliške Alpe, potem bi bila Italija pripravljena, hoditi s Habsburžani „čez trn in strn“, pomagali bi jim proti Slovanom, Nemcem, Magjarom in Grkom, Albanezom in Armencem, da dobé tako na Balkanskem poluotoki odškodovanje za primorske in isterske Slovane, žrtvovane

Italiji. Da se pravi „odstopiti Triglav in Postojno“ raztrgati slovensko deželo, to ne briga Italijanov, kajti Sloveni bi ne bili imeli nikdar prekoračiti Juliških Alp, nikdar ne priti v Italijo (sic!), Bog je stvaril Alpe samo za — Italijane!

Ker so tudi Gladstona opozorili na to, da je Tržaško vprašanje v pravem pomenu besede slovensko vprašanje, kar so strogo dokazale „Novice“, pre-sojajoč Branického knjigo „Les Nationalités Slaves“ v šte. 46. dne 12. novembra leta 1879., bilo bi napáčno, če bi se tudi zdaj ne opozorili Sloveni na terjatve Italijanov, da ima naš vitežki vladar — Italiji na ljubav — dati izpod oblasti iz golega strahú pred domišljanimi nevarnostimi od Berolina in Moskve zvesto svoje slovensko ljudstvo, katero je zá nj tolikrat prelivalo svojo srčno kri, ter si iskati zato odškodovanja na iztoki!

Državno-modra Bonghi in Fambri povesta odkritosrčno, da, ako se omaje ali celó odstrani monarhija Habsburgska, bila bi to za Italijo največa nesreča, kajti potem bi prišli v Trst Nemci ali Slovani (celó Rusi) in Italija bi potem v Evropi ne imela pomembe, taka bliža Nemcev in Rusov bi Italijo zadušila.

„Zato Habsburžani“ — prosita Bonghi in Fambri — „odstopite nam Juliške Alpe, potem smo rešeni vsi in združeni za vselej!“

Dokler se ne vresniči ta „blazna“ želja, priporoča se tržaškim Italijanom biti modrim, a tačas naj na vso moč italijanizujejo Primorce in Istrane, da se potem, kadar se ima zvršiti združenje, ne bode tožilo o zatiranem národnostnem principu.

Najivna teorija o „prirodnih mejah“ se je ravno v novjšem časi popolnem ovrгла, in gospoda Bonghi in Fambri naj le studirata leta 1878. v Lipsiji izdano knjigo Julij Fröblovo o politiki, da se uvérita, kako ni vredno blebetanje o „prirodnih mejah“ več resne kritike. K večjemu bi se moglo še več izgubiti, kakor se je zgodilo Francozom ob Renu, ako tudi sta Bonghi in Fambri to uže prej videla in na pr. premaknenje meje do Adiže imenujeta Italijanom sovražno perfidijo. Vse je perfidno, kar ne ustreza Italijanom, a česar zahtevajo sami, to jim je sveto po prirodi, al ta ne pozná nikakeršnih národnostnih privilegij, nobene Beatrice in Lavre, ampak samó možki boj za življenje.

Nevoljnim nam je še opomniti, da se nahaja v tej knjigi tudi še pismo necega Ogra, kateri se baha, da se je na italijanskih in ogerskih tléh boril proti Habsburžanom, in obeta, da bodo Ogri napeli vse žile, da se Juliške Alpe in vsi Sloveni odstopijo Italiji, ako le Italijani pomagajo, da Habsburžani in Ogri pridobé za odškodovanje toliko zemlje in ljudstev na poluotoki, kolikor je treba in mogoče.

Oča Triglav! pošlji svoje bliske in stréle na vse tiste predrzne, pregrešne misli, vzbujaj nevoljo vseh Slovanov in jezo vseh Slovanov od Trsta do Maribora, od Indra do Kvarnerskih otokov, in poôstri naše orožje, da, ako se ni móči ogniti boju, poženemo nazaj nenasitljive Latince s krvavimi glavami.

Obravnave deželnih zborov.

Deželni zbor Kranjski.

3. seja 19. dne junija.

Gospod c. kr. deželni predsednik objavlja, da je presvitli cesar iz svoje zasobne blagajnice po toči poškodovanim Dolenjcem krškega in novomeškega okraja daroval 4000 gold. podpore. V zahvalo vsa zbornica